

[Justitsministeren]

I løbet af året 1986 fik i alt 583 børn og unge beskikket personlig rådgiver i henhold til bistandsloven. Af de knap 1500 personer, der årligt modtager tiltalefrafald, må det antages, at en række af disse i forvejen har fået beskikket personlig rådgiver.

Efter bistandslovens regler kan børn og unge endvidere anbringes uden for hjemmet enten med forældrenes billigelse eller under særlige betingelser uden samtykke fra forældrene.

Anbringelse uden for hjemmet kan ske i for eksempel plejefamilier, på kollegium, på eget værelse eller på kost- og efterskoler.

Af statistikkerne fremgår, at det samlede antal børn og unge, som den 31. december 1986 var anbragt uden for hjemmet, var 15.709. I 1986 blev der iværksat i alt 3.953 anbringelser uden for hjemmet af børn og unge.

Der kan efter *retspejelovens* regler meddeles *tiltalefrafald*, eventuelt på vilkår af betaling af bøde eller erstatning. Vilkår kan endvidere bestå i fastsættelse af *hjelpeforanstaltninger efter bistandsloven* gennem de sociale myndigheder eller andre vilkår som i betingede domme. Vilkår for tiltalefrafald skal godkendes af retten.

I praksis kan der gå op til 3-6 måneder fra sagens opklaring hos politiet indtil meddelelsen af tiltalefrafaldet. Ofte modtager politiet efter meddelelsen af tiltalefrafald til den unge ikke nogen underretning fra social- og sundhedsforvaltningen om forløbet af de hjelpeforanstaltninger, der er opstillet som vilkår for tiltalefrafaldet.

Efter *straffelovens* regler straffes handlinger, der foretages af børn under 15 år, ikke. Straffeloven indeholder desuden regler, der tillægger ung alder betydning for fastsættelse af straffen ved domsafsigelse og senere for den unges afsoning af frihedsstraf. Herunder vil særlig reglerne om anvendelse af *betinget dom* og om anbringelse i medfør af *straffelovens* § 49, stk. 2, være aktuelle.

4. Således vil unge, før der idømmes en ubetinget straf, ofte have modtaget indtil flere tiltalefrafald og betingede domme, hvilket betyder, at den unge da vil have begået flere strafbare handlinger, førend der fra myndighedernes side - bortset fra eventuelle bødef afgørelser - reageres på en umiddelbart mærkbar måde.

Ved den enkelte sag kan der yderligere som nævnt forløbe lang tid fra det tidspunkt, hvor sagen er opklaret, og indtil meddelelsen af tilta-

lefrafaldet. Hertil kommer en eventuel manglende opfølgning af, om vilkårene for tiltalefrafaldet overholdes.

Disse forhold må betragtes som stødende for retsfølelsen. Dette gælder både set ud fra offrets og omverdenens synspunkt og ud fra den unges synspunkt. Den unge må jo derved tro, at ingen reelt interesserer sig for ham i denne periode.

Jeg finder derfor, at der bør findes *umiddelbart mærkbare reaktioner*, der *iværksettes hurtigt* efter den begåede kriminalitet. En mere fast og konsekvent holdning fra myndighedernes side vil tillige kunne medvirke til at styrke de unges ansvarsbevidsthed.

Der foreslås således, at de sociale myndigheder og politiet i samarbejde straks efter opklaringen af en begået lovovertrædelse indkalder den unge og dennes forældre. Som et alternativ til en ofte langvarig sagsbehandling i retten kan den unge da i stedet vælge frivilligt at gennemgå et forløb eller et program, der forpligter den pågældende til med hjælp fra de sociale myndigheder at fuldføre en uddannelse, at rydde op efter hærværk eller lignende.

De foreslåede reaktioner kan bestå i en form for *beskæftigelsespligt* eller for eksempel en kortvarig *arbejdspligt* såsom hjælp til miljøbevarelse, deltagelse i kommunalt beskæftigelsesprojekt eller oprydning efter hærværk. Reaktionen kunne også tænkes at være *mødepligt* i ungdomsklub, deltagelse i idrætsaktiviteter eller i en spejdergruppe, påbegyndelse af et uddannelsesforløb eller ophold på efterskole m.v.

I det omfang reaktionen kan siges at have en indgribende karakter, for eksempel fordi den indeholder en pligt til at udføre ulønnet arbejde, vil fastsættelsen af vilkårene skulle ske i samarbejde med en repræsentant fra kriminalforsorgen. Tilsynet med overholdelsen af sådanne vilkår skal tilsvarende forestås af kriminalforsorgen. I disse tilfælde skal fastsættelse af vilkårene ske med hjemmel i retspejeloven, medens fastsættelse af vilkår, der ikke er af pønalt karakter, skal ske med hjemmel i bistandsloven.

Alle forpligtelser for den unge skal fremgå af en kontrakt, en »*social kontrakt*«, som den unge underskriver med samtykke fra forældrene.

Indgåelse af en sådan social kontrakt forudsætter naturligvis, at politiet og de øvrige implicerede myndigheder (de sociale myndigheder, kriminalforsorgen) giver samtykke.